

GENT D'ARA

PERIODIC AUTONOMISTA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Trimestre, 2 ptes. — A fora, 2'50.
Numero corrent, 15 centims

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Carrer del Portalet, 2, 1.^r

No s'admeten treballs sense firma.

Dels treballs publicats ne son responsables sos autors.

GRANOLLERS CIUTAT

La Vila de Granollers, la nostra Vila, ha sigut honorada amb el títol de Ciutat.

En la *Gaceta de Madrid* del dia 9 d'aquest mes de Març s'hi llegeix el següent R. D.:

«Queriendo dar una prueba de mi Real aprecio a la Villa de Granollers (Barcelona) por el creciente desarrollo de su agricultura, industria y comercio y su constante adhesión a la Monarquía.

Vengo en concederla el título de Ciudad.

Dado en Palacio a siete de Marzo de mil novecientos ventidós.

ALFONSO.

El Ministro de Gobernación,

Rafael Coello y Olivar.»

No havem de fer nosaltres comentaris de cap mena a les raons exposades per el R. D., que desde el dia 7 d'aquest mes ha convertit la Vila de Granollers en Ciutat, perquè entenem que totes les concessions honorífiques s'han d'agrair, per lo que els granollerins debem agrair la concessió d'un títol honorífic donat a nostra població.

No doncs amb l'ànim de discutir aital honor fet a nostra Vila, sinó sols per a aclarir conceptes i desfer malentesos, després de lo que havem sentit discutir aquests dies sobre les conseqüències, que al entendre d'alguns podria tenir per a la vida comunal de nostre poble la distinció concedida, i complint nostre deure de periodistes ens creiem obligats a exposar lo que sobres l'alcanç i efectes de aital concessió sabem i entenem.

Debem manifestar en primer lloc que avui, segons nostre criteri, el títol de ciutat donat a una població es, solsament un títol honorífic, que no entranya en si cap variació en la vida del poble; aquest títol per al poble es purament decoratiu, es un honor i res mes.

Antigament les poblacions segons eren pobles, viles, o ciutats acostumaven a tenir

mes preeminències; aixis veiem que l'antiga definició de ciutat diu: *Població gran que gaudeix de majors preeminències que les viles*. Mentres que la moderna es: *Població comunment gran que en lo antic gaudia de majors preeminències que les viles*. Aquestes preeminències solien esser certs privilegis que donaven determinades franquícies als veïns de la Ciutat. Els granollerins n'havíem gaudit també d'aquests privilegis concedits a la Ciutat de Barcelona, doncs per concessió del Rei Alfons IV d'Aragó dit el Magnànim, en l'any mil quatre cents divuit la vila de Granollers fou feta carrer de la Ciutat de Barcelona i la Vila i son terme considerats com a part integrant de la dita Ciutat, gaudint la Vila i sos habitants de tots els privilegis, llivertats, franquícies, immunitats, usos i costums d'aquella.

Avui tot aixó de franquícies i privilegis ha passat ja. La Revolució Francesa del 1793 amb el seu afany centralitzador i igualitari, anà abolint a França tots els privilegis i franquícies de que gaudien moltes ciutats, i a Espanya durant el segle XIX l'esperit unificador i centralista dels seus governs, inconcients imitadors del centralisme francès, ajudats dels successius moviments avançats, dits demòcrates, d'aquell segle, tots ells fills o nets d'aquella revolució i que com ella intentaren confondre en una les classes socials, han tret també arreu d'Espanya tota mena de privilegis o franquícies de que gaudiren algunes poblacions, sens contar les que havia anulat ja Felip V, el Rei que anulà casi tots els privilegis de que gaudien moltes poblacions de Catalunya. Avui doncs ja no queda res dels privilegis de la Ciutat; i si la vida moderna, sigui per les causes que ja deixem apuntades o per altres, ha enderrocat les especials diferències que entre les antigues Viles i Ciutats hi havia, menys podran aquestes crear-se de nou i concebir-se a una nova Ciutat. Aixó per lo que fa referencia a privilegis inherents al títol de Ciutat o sigui a lo que podriem dir-ne qüestió jurídica de les concessions i privilegis.

Are es presenta altra qüestió, de la que avui en la vida dels pobles es fa més cas i sol preocupar més que la abans esmentada, o sigui la part econòmica. Respecte d'aquesta s'ha discutit també si el títol de Ciutat concedit a nostra Vila porta un augment de cargues públiques, únic privilegi que desgraciadament avui solen concedir els governs a les poblacions que volen honorar. Nosaltres entenem que el títol honorífic de Ciutat, que s'ha concedit a Granollers, no augmenta per res les cargues públiques de nostre municipi. Avui, no existint ja les preeminències de que gaudien les antigues Ciutats respecte a les Viles, la classificació per a augmentar o disminuir les cargues comunals sols se regeix pel nombre de sos habitants, o per esser Cap de Partit o Capital de Província, com també per tenir concessió oficial de mercat setmanal, i com aixó no ens ho ha de variar el tenir o no el títol de Ciutat, baix aquest punt de vista no havem de temer res. Espliquem aquest caire de la qüestió per a tranquilitzar a aquells de nostres veïns, que temen que el nou títol amb que ha sigut honorada nostra Vila, s'ha de reflectar en nous impostos; no, aixó de cap manera pot influir en l'augment de les cargues comunals; si acás l'Ajuntament posava nous arbitris o augmentava els existents, hauria de fundar-se en altres causes i raons diferents de la Reial concessió del títol de Ciutat.

Per acabar, preguem s'ens permeti que amb motiu del honorífic títol amb que S. M. el Rei ha honorat Granollers, demanem al Ajuntament dues coses: que procuri per tots els medis que cregui més conduents i valiosos d'aixamplament del nostre esquifit terme municipal, que si ja consideravem petit per una Vila resulta ridícul per a una Ciutat. I després, que aixis com tota persona per a lluir un nou títol nobiliari amb que ha sigut honorada, procura presentar-se més ben abillada i pulida que abans, procuri aixis també nostre Ajuntament tenir ben nets i arreglats nostres carrers, i ben montats i atesos tots els serveis públics urbans, per a que els forasters al venir are a nostra població puguin veurer la diferencia entre Granollers Vila i Granollers Ciutat.

La gestió ministerial d'En Cambó jutjada pels seus contraris

L'exquisit redactor Gaziel de *La Vanguardia*, de Barcelona, publica en el número del dimecres passat un article titulat «Sobre la última crisis. Lo que nadie ha dicho», En el que exposa els motius de la caiguda del Govern d'En Maura.

En dit article s'hi llegeixen els paràgrafs que copiem.

Tinguis present que *La Vanguardia* es el diari de que preferentment s'ha servit la U. M. N. per a les seves propagandes.

«...El gobierno Maura cayó por Tánger y por los aranceles, esto es, por defender con demasiado ahínco los intereses vitales de España. Aquí no hubo pundonor liberal ni cosa que se le parezca. Aquí no ha habido más que deseo de deshacerse de González Hontoria, de Cambó y de Maura que les amparaba patrióticamente. La prueba está en que, una vez derribados esos tres hombres, esos tres obstáculos, sus enemigos creen que todo ha de ir como una seda. Veámoslo:

Todo hace esperar—dice el corresponsal de *Le Temps*, refiriéndose a la caída de Cambó,—que uno de los resultados de la crisis será la de introducir una feliz modificación en la política aduanera española. El señor Cambó ya no ejercerá más, desde el ministerio de Hacienda, el ultraproteccionismo que debía dar plena satisfacción a los industriales de Cataluña y Vizcaya, incapaces de luchar contra la competencia extranjera... Es muy probable que el nuevo ministerio proceda a la revisión arancelaria, y que las atenuaciones aportadas faciliten las negociaciones franco-españolas que vienen siguiéndose.

¿Puede darse mayor claridad? Francia se encontraba con la extraña sorpresa de que los intereses españoles se veían sostenidos encarnizadamente por un hombre de tesón, firme e irreductible, que defendía tanto la dignidad como la producción nacional. Era, en verdad, una cosa nunca vista en España. Un ministro tal, en un país semejante, no podía durar. Era de todo punto necesario descartarle, suprimirle. Una vez hecho esto, las negociaciones franco-españolas irían a pedir de boca, gracias a la «feliz modificación» que el nuevo gobierno introduciría en la política aduanera. Y una vez desamparados, los industriales de Cataluña y Vizcaya, es decir, la industria entera de España, «incapaz de luchar contra la competencia extranjera», sería víctima de ella. Hay que reconocer que el corresponsal de *Le Temps* no sólo habla claro, sino que ve claro también.

Esto, en cuanto al primer punto capital de la crisis del gobierno Maura, en cuanto a la política aduanera y en cuanto a su defensor, el señor Cambó. Veamos ahora el segundo extremo, el problema de Tánger y la actitud del señor González Hontoria:

No cabe duda—prosigue el corresponsal

de *Le Temps*—que la causa de la retirada del señor González Hontoria, quien había ya dimitido algunos días antes de que se declarase la crisis, ha sido la decepción causada en Madrid por el estado estacionario de la cuestión de Tánger. El señor González Hontoria había repetido demasiado a menudo que Inglaterra sostenía íntegramente el punto de vista de España, para que la opinión pública no pusiese en él toda su confianza. A los ojos de muchos de sus compatriotas, su llegada al ministerio significaba la atribución de Tánger a España... Sin embargo, después de pasar varios meses en el ministerio de Estado, el señor González Hontoria no pudo ocultar a sus partidarios que consideraba el problema de Tánger como insoluble dentro del estado de cosas actual...

Es decir: el señor González Hontoria está firmemente convencido de que Tánger es y debe ser español, y su llegada al poder hizo concebir a los patriotas las más halagüeñas esperanzas. Pero como el criterio del señor González Hontoria es absurdo y sus acuerdos son irrealizables, puesto que Francia está más empeñada que nunca en que Tánger no sea español, y para ello pone y pondrá todas las trabas imaginables; de ahí que el señor González Hontoria haya fracasado completamente, y por lo tanto, hizo muy bien en retirarse y dejar su puesto a otros hombres que no tengan la rara manía de infundirle al pueblo español unas tan gratas ilusiones.»

Després d'aquestes paraules que esquifida queda tota la campanya del Diputat a Corts per Granollers, i del seu periòdic contra En Cambó!

BADALONA

En les eleccions municipals últimes en que tan grossa victòria tingueren els nacionalistes, sortiren per minoria quatre regidors, dos torrístes i dos radicals. Entre els primers hi havia D. Artur Serra Forn, gran amic del cacic del districte.

Aquest regidor electe era regidor del Ajuntament republicà de Badalona quan a conseqüència de unes qüestions hagudes en la població van dimitir la majoria dels regidors, i per a que l'hi fos admesa la renúncia En Serra va aixecar el domicili de Badalona i el va traslladar a Matadepera.

Per a suplir als regidors dimitents se varen nomenar regidors interins, amb majoria regionalista, que van endagar i normalitzar la vida municipal badalonina, que tan mal parada havien deixat els amics d'En Serra.

Aquest, quan ha vist aixís adobada la vida municipal, li han entrat ganes de tornar a casa la Ciutat, sense pensar que qui abandona un càrrec lo menys que pot fer es no tornar-lo a sol·licitar quan els altres han adobat les seves malifetes. Insti-

gat per En Torras va presentar la candidatura i va sortir per minoria.

Pero lo que la prudència no va evitar ho ha evitat la llei, puix com que a conseqüència de haber aixecat el domicili de Badalona no feia quatre anys que En Serra n'era vehi, no estava capacitat per exercir el càrrec i aixís ha estat declarat incapaç.

Ha estat una ben merecudada lliçó de delicadesa política.

**

A conseqüència de la renúncia de la majoria dels regidors del últim Ajuntament Republicà, hi havien quatre regidors que havien substituït a n'els que sols faltaba dos anys per acabar el seu comés i a se van tenir que sortejar aquestos quatre.

El sorteig se va fer el mes de Desembre com marca la llei, i varen sortir dos regionalistes i dos republicans nacionalistes.

Tan legal varen considerar el sorteig que cap dels que pel sorteig varen cessar en el càrrec ha reclamat, i en la sessió següent al sorteig tots varen reconeixer que havia estat fet degudament,

Pero els dos únics regidors que segueixen les inspiracions d'En Torras, se varen despenjar amb un recurs a n'el Governador, demanant la nul·litat del sorteig fundats en que si be havia estat anunciat amb una colla de dies de temps per edictes i en els diaris, un dels regidors va dir no havia rebut la ordre del dia oportunament.

La Comissió provincial va informar el recurs a favor de la validés del sorteig, i el Diputat lerrouxista Sr. Pérez de Rozas va fer vot particular, i el Governador per aquell futil i empobrit motiu de no haver rebut un regidor la ordre del dia va anular el sorteig.

Els lerrouxistes-torrístes de Badalona tenien la esperança de que toqués el sortir al actual alcalde o algún tinent d'alcalde, pero la sort, vetllant per Badalona, ha fet que en el segon sorteig fet el dimecres passat sortissin tres dels mateixos que havien sortit la primera vegada, i sols sortís un lloc diferent que no perjudica el funcionament de la majoria.

Aixís les males intencions torrístes han quedat burlades.

LOCALS

Sembla que l'Ajuntament ha designat a n'els advocats D. Manuel Rius i Rius Marqués d'Olérdola, D. Genís Sánchez Diezma, i D. J. Gascon i Marin per a que informin i sustentin el recurs contenciós-administratiu del Ajuntament de Granollers contra la R. O. desestimant el recurs fet pel mateix Ajuntament demanant que se declarés voluntari el pagament del contingent Provincial.

El Sr. Gascon i Marin es de Madrid i ferm partidari del polític més enemic de Catalunya, el Sr. Alba, i d'els altres dos

l'un es andalús molt centralista i el senyor Marqués d'Olérdola, ja hem vist tota la seva actuació contra nostra patria.

Calla anar a buscar aquesta gent per a atacar a la Mancomunitat.

El resultat de tot ja el sabem, serà carregar més l'horrorós deute municipal de Granollers amb les mils pessetes d'honoraris que cobrarán aquestos advocats.

Per avui a dos quarts de 10 del vespre l'Orfeó que dirigeix el mestre En Marián Bataller, donarà un escullit Concert en obsequi dels socis i llurs famílies, executant-se les següents audicions.

I PART

El Cant de la Senyera.—Pel Maig qui vé, pel Maig florit.—Brindis (Canon).—L'hivern.—Petit anec.—El rosinyol.—En Pere Japó (Popular).—Himne de nostra parla.

II PART

Nostra Cant (Himne del Orfeó).—El Pardal (Nadala Popular).—Cançó de breçol (Popular holandesa).—El remer del Volga (Popular russa).—Sant dilluns.—Ave-Venun.—Scherzo (Humorada).—La Sardana de la Patria.

Esperem que com sempre assoliran un fort èxit.

A tots aquells, veïns d'aquesta vila, que hagin complert l'edat i es vulguin incloure en el Cens Electoral, en la redacció i administració d'aquest periòdic, sols els diumenges de 4 a 5 de la tarde, es donarán tota classe de detalls.

Per el 25 d'aquest mes s'ha fixat la festa que un grup de senyoretas cel-lebrarán en el «Centro Catòlico» que ja oportunament anunciarem.

Consistirà aquesta festa en l'estrena d'un drama en dos actes, del cel-lebrat escriptor local Dr. N'Ermengol Carreras i Miró, intitulat «Ingratitud»; i com a final de festa es posarà en escenari a divertida sarsuela «Cadáveres ambulantes».

Sabem que el recital de cançonetes donat per el tenor solista de l'Orfeó Granollerí

en Josep Pineda en l'Associació Catalana d'Artistes, fou un complert èxit n'obstant, degut al temps no hi hagué molta concurrència.

Les cançonetes que més feren aplaudides sigueren: «L'orfenet», Durán; «Amoreta», de nostre compatrici Ruera; «Si la mare un jorn...», Molas; i Cançó de l'ocell Tomás; de la primera part.

De la segona: «Non Non», Bataller (Director de l'Orfeó Granollerí); «La mort del rossinyol», del mateix autor; «Cançó de Juliol», Lamotte; «Plor», Morera. Devant l'insistencia del públic, de fóra programa va cantar, «Amorosa», d'en Ruera.

Ens alegrem que un granollerí a fóra de casa hagi assolit tant esclatant èxit.

També en el teatre de «La Alhambra» diumenge prop-passat a la nit amb les operetes «Maruxa» i «Bohemios» sigué un èxit personal i indiscutible del ja avui «divo» del públic d'aquesta ciutat, En Josep Pineda; siguent força aplaudits també en Climent Fernández i Antoni Brugués, baríton i baix respectivament.

El local plé de gom a gom.

Per a la nit del 25 del corrent mes ens anunciem en aquest teatre «La Tempestad».

Sembla que definitivament s'instalarà en aquesta ciutat una nova central de fluït elèctric de la Cooperativa Eléctrica, quina suministrarà llum i força.

Actualment el representant d'aquesta companyia En Joan Rovira, es trova entre nosaltres visitant als industrials per a exposar-los-hi llurs condicions.

Amb tota felicitat ha deslliurat un xamós nen la Sra. Adela Morell, esposa del conegut industrial de Les Franqueses En Josep Torruella.

Quan una població com es Granollers que tot jusi passa el *narro* en qüestió de cultura, en higiene (cloaques, pous morts, inmundícies pels carrers etc.), i sobretot econòmicament, no hi ha dret que d'humil vila l'el-levin a orgullosa ciutat, ja que no es diu gens amb aquest títol, aquell munt d'escombraries que hi ha al peu mateix de la capella de Sant Cistofol, quina

fortor faria caurer les galtes de vergonya, al que siguent poc el nom de vilatà ha volgut que are l'hi diguessin ciutadà.

Almenys aquells que tant poc saben administrar nostres cabals, sapiguessi endegar nostres carrers, puix, quant no els veuriem la fesomia neta encar que portessin la camiseta bruta.

Publicacions rebudes: *Aubada*, setmanari catòlic de la veïna ciutat de Badalona; *Amb gust cel-lebrarém el camvi*.

Havem rebut un atent B. L. M. que en nom de la comissió nombrada per el «Socors als famolencs Russos» ens ha endressat l'Alcalde En Paulí Torras Villá, per a si volem assistir a la cuestació pública que tindrà lloc avui a les 10 del mati.

Remarciem de tot cor l'invitació.

Impossibilitats d'assistir-hi personalment, desde aquestes columnes estimulem als granollerins per a que de tot cor donguin el seu óbol que ha de servir per apaiagar la fam d'aquell poble, recordant que mai ningú sab l'avenir del seu.

Ha donat llum a un robust nen amb tota felicitat la distingida esposa del industrial Valentí Turu, Na Montserrat Sastreger.

Per el tren ascendent de la línia de França, de tres quarts de set del vespre del divendres en el indret del Park de can Pinyol, ha sigut atropellat un treballador, que en aquells moments devia plegar del seu irevall, nomenat J. Maltas.

Va quedar en estat greu, i en la matinada d'ahir va deixar d'existir en el Hospital de nostra ciutat, aon havia sigut traslladat per individus de la Creu Roja.

Durant la prop-passada setmana la Sucursal en aquesta vila de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha rebut per imposicions la quantitat de pessetes 54.562'65, i pagat per reintegres pessetes 37.064'84, havent overt 10 llivretes i comptes d'estalvi nous.

Imp. Cucurella.— Granollers

ADOBS QUIMICS

Importació de primeres materies

Superfosfats minerals : Sulfat amoniac : Nitrat de sosa
Sals potásiques : Sofres : Sulfat de coure, etc., etc.

Fabricació especial de materia orgánica a Canovellas

Compra i venda de Cereals i Farines

Aigües potables per a arrendar

Guano

Vallesá

Marca de

fábrica

LLUIS SERRA I GUARDIA

GRANOLLERS DEL VALLÉS

Fábrica: Carrer de Barcelona. — Despatx central. Riçoma, 79 i 81

SUCURSAL A LES FRANQUESES : Teléfon 148

Dr. F. MONTAÑA

DEL HOSPITAL DE SANTA CREU

METGE ESPECIALISTA EN LES ENFERMETATS DE LA PELL I VENERI

EX-ALUMNE DELS HOSPITALS DE PARÍS

BARCELONA:

Carrer de Sant Pau, 28, pral.
de 3 a 5

GRANOLLERS:

Dijous i diumenges
de 9 a 12

Fábrica de pastes per a sopa

ESTEVE CAMILLO

Fábrica i despatx: PRIM, 87. — Teléfono 12

TALLER DE CALDERERIA LAMPISTERIA I ELECTRICITAT

Construcció de tota classe d'aparells.

Instal·lacions de tuberies.

Alumbrat elèctric i motors.

Especialitat en soldadures de plom amb plom per a àcids

PERE FONT

CARRER DE PRIM, 78.

Teléfono 134

Assumptes Judicials

Administració de fincas

Pere Pineda

Procurador dels Tribunals

Despatx: Ricoma, 5

Teléfono 30

GRANOLLERS

MIQUEL CRUSELLAS

GUANO CONCENTRAT

Nitrats :: Sofres :: Sulfat de coure

Primeres materies

MAGATZEMIDESPATX:

CARRER DE BARCELONA, 5

CASA CALAFELL

PRIM, 60

Especialitat en mitges i mitjons a preus de fàbrica

Grans : Cereals : Forratges

F. SALA TORRAS

Magatzems: PRIM, 45 i CLAVÉ, 15

Teléfono 156

FROMAGERIE RAST

FABRICA A CANOVELLAS

Despatx: PLAÇA PERPINYÀ, 4. - Teléfono 150 i 154

GRANOLLERS

ADOBS QUIMICS I ORGANICS SULFAT DE COURE - PRIMERES MATERIES

VILANOVA I BOFILL

MAGATZEM

Prim, 73. - Teléfono 190

DESPATX

Dr. Robert. 6

ORIO L

SASTRE

F. CUCURELLA

IMPRESSOR

Corró, 9

GRANOLLERS

Teléfono 128

Delmiro Estapé

CONFECCIONS I PERFUMERIA

Plaça del Oli, 6 — GRANOLLERS — Teléfono 197

ESPARTENYERIA SITJA

SANTA ELISABET, 18

Espardenyes de totes classes.

Especialitat en pinxos i duesbores.

NO CONFONDRER

SANTA ELISABET, 18 (frent l'antiga casa Mayol)